

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (apellatsioonikoda)

23. jaanuar 2018*

Apellatsioonkaebus – Avalik teenistus – Ametnikud – Hindamine – Karjääriarengu aruanne – 2013. aasta hindamine – Hagi rahuldamata jätmine esimeses kohtuastmes – Esimeses kohtuastmes otsuse teinud kohtukoosseis – Avaliku Teenistuse Kohtuse kohtuniku ametisse nimetamise menetlus – Seaduse alusel moodustatud kohus – Seaduse alusel moodustatud kohtu põhimõte

Kohtuasjas T-639/16 P,

mille ese on apellatsioonkaebus Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu (teine koda) 28. juuni 2016. aasta otsuse FV *vs.* nõukogu (F-40/15, EU:F:2016:137) peale selle kohtuotsuse tühistamise nõudes,

FV, Euroopa Liidu Nõukogu endine ametnik, esindaja: *avocat* L. Levi,

apellant,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: J.-B. Laignelot ja M. Bauer,

kostja esimeses kohtuastmes,

ÜLDKOHUS (apellatsioonikoda),

koosseisus: president M. Jaeger, kohtunikud M. Prek, D. Gratsias, S. Papasavvas ja A. Dittrich (ettekandja),

kohtusekretär: E. Coulon,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Apellant FV palub Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 9 alusel esitatud apellatsioonkaebusega tühistada Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu (teine koda) 28. juuni 2016. aasta kohtuotsuse FV *vs.* nõukogu (F-40/15, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:F:2016:137), millega Avaliku Teenistuse Kohus jättis rahuldamata nõude tühistada apellandi hindamisaruanne ajavahemiku 1. jaanuar kuni 31. detsember 2013 kohta.

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

- 2 Apellant FV, kes oli toona Euroopa Liidu Nõukogu ametnik, sai 14. aprillil 2014 hindamisaruande projekti 2013. aasta kohta, mille oli koostanud esimene hindaja. Apellant esitas 19. aprillil 2014 selle kohta oma märkused, milles vaidles ametlikult vastu hindamisaruande projekti sisule ja nõudis, et see uuesti läbi vaadataks. Esimene hindaja vastas 20. mail 2014 apellandi märkustele, jäädes oma esialgse hinnangu juurde. Apellant nõudis hindamisaruande projekti uuesti läbivaatamist. Pärast seda, kui teine hindaja oli 10. juunil 2014 apellandiga vestelnud, tegi see hindaja apellandile 26. juunil 2014 teatavaks oma otsuse, millega jäeti esimese hindaja hinnang muutmata. Pärast seda, kui hindamiskomitee, kellega apellandi taotlusel konsulteeriti, oli andnud oma arvamuse, muutis teine hindaja hindamisaruande projekti ning apellant sai muudetud hindamisaruandega tutvuda 27. novembril 2014 (edaspidi „vaidlusalune hindamisaruanne“).

Menetlus esimeses kohtuastmes, kohtukoosseis ja vaidlustatud kohtuotsus

- 3 Nõukogu 9. juuni 2009. aasta otsusega 2009/474/EÜ, Euratom, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunik (ELT 2009, L 156, lk 56), nimetati Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks kuueks aastaks alates 1. septembrist 2009 kuni 31. augustini 2015 Maria Isabel Rofes i Pujol.
- 4 3. detsembril 2013 avaldati Euroopa Liidu Teatajas (ELT 2013, C 353, lk 11) avalik kandideerimiskutse kandidaatide ülesseadmiseks, et nimetada kuueks aastaks – 1. oktoobrist 2014 kuni 30. septembrini 2020 –, ametisse kaks uut Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikku. Kandideerimiskutse avaldati, võttes arvesse kahe Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku, S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli ametiaja lõppemist 30. septembril 2014. Seejärel koostas Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõikes 3 mainitud komitee (edaspidi „valikukomitee“) nimekirja kuuest kandidaadist (edaspidi „vaidlusalune kandidaatide nimekiri“).
- 5 Kuna nõukogu ei nimetanud kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohtadele uusi kohtunikke, jäid nad ametisse ka pärast nende ametiaja lõppemist ehk pärast 30. septembril 2014 vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 5 kolmandale lõigule, mille kohaselt jääb kohtunik ametisse niikaua, kuni tema ametijärglane asub oma kohustusi täitma. Selle sätte kohaldatavus Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikele tulenes mainitud põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 5 esimesest lõigust.
- 6 Apellant esitas hagiavalduse, mis saabus Avaliku Teenistuse Kohtu kantseleisse 9. märtsil 2015 ning registreeriti numbriga F-40/15, paludes vaidlusaluse hindamisaruande tühistada.
- 7 Kohtuasi määrati lahendamiseks Avaliku Teenistuse Kohtu teisele kojale koosseisus kohtunikud H. Kreppel, M. I. Rofes i Pujol ja K. Bradley.
- 8 Kuna kohtunik M. I. Rofes i Pujoli ametiaja 31. augustil 2015 lõppemise tarbeks ei olnud avaldatud avalikku kandideerimiskutset, jäi ta pärast seda kuupäeva ametisse vastavalt eespool punktis 5 mainitud sätetele.
- 9 Esimene kohtuistung suuliste seisukohtade ärakuulamiseks toimus 8. oktoobril 2015. Sellel kuupäeval kuulusid Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu kohtunikud H. Kreppel, M. I. Rofes i Pujol ja J. Svenningsen.
- 10 Nõukogu 8. detsembri 2015. aasta otsusega saadeti apellant Euroopa Liidu personalieeskirjade artikli 42c alusel teenistuse huvides puhkusele. Apellandi kaebus selle otsuse peale jäeti rahuldamata; apellant esitas selle otsuse peale tühistamishagi, mida vaadatakse läbi praegu pooleliolevas kohtuasjas T-750/16, FV vs. nõukogu (ELT 2017, C 6, lk 42).

- 11 Nõukogu võttis 22. märtsil 2016 vastu otsuse (EL, Euratom) 2016/454, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu kolm kohtunikku (ELT 2016, L 79, lk 30), S. Van Raepenbusch alates 1. oktoobrist 2014 ning J. Sant'Anna ja A. Kornezov alates 1. aprillist 2016. Selle otsuse põhjendused 1–6 on sõnastatud järgmiselt:
- „(1) [...] Avaliku Teenistuse Kohtu [...] kahe kohtuniku ametiaeg lõppes 30. septembril 2014 ja veel ühe kohtuniku ametiaeg lõppes 31. augustil 2015. Kõnealuste vabade ametikohtade täitmiseks tuleb [...] Euroopa Liidu Kohtu põhikirja [...] I lisa artikli 2 ja artikli 3 lõike 1 alusel seetõttu ametisse nimetada kolm kohtunikku.
- (2) Kahe Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamiseks avaldati 2013. aastal avalik kandideerimiskutse [...], misjärel esitas [Euroopa Liidu Kohtu põhikirja] I lisa artikli 3 lõike 3 alusel moodustatud komitee (edaspidi „valikukomitee“) oma arvamuse kandidaatide sobivuse kohta Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikohale. Valikukomitee lisas oma arvamusele loetelu kuuest kandidaadist, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.
- (3) Pärast Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi kohta poliitilise kokkuleppe saavutamist, mille tulemusel võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2015/2422, esitas Euroopa Liidu Kohus 17. novembril 2015 ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liidu ja tema teenistujate vaheliste kohtuvaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Euroopa Liidu Üldkohtule üleandmise kohta alates 1. septembrist 2016.
- (4) Seetõttu ja ajastusest tulenevalt on asjakohane mitte avaldada uut avalikku kandideerimiskutset, vaid pigem kasutada pärast 2013. aastal avaldatud avalikku kandideerimiskutset valikukomitee poolt koostatud loetelu kuuest kandidaadist, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.
- (5) Seetõttu on asjakohane nimetada kolm isikut kõnealusest kandidaatide loetelust Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks, mislääbi tagatakse, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme. Kolm isikut, kellel on kõnealuses loetelus kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus, on Sean Van Raepenbusch, João Sant'Anna ja Alexander Kornezov. João Sant'Anna ja Alexander Kornezov tuleks nimetada ametisse alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast. Arvestades, et Sean Van Raepenbusch oli 30. septembrini 2014 juba Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunik ja ta jätkas oma ametis kuni protokolli artikli 5 kohase nõukogu otsuse vastuvõtmiseni, on asjakohane nimetada ta ametisse uueks ametiajaks alates tema eelmise ametiaja lõppemisele järgmisest päevast.
- (6) [Euroopa Liidu Kohtu põhikirja] I lisa artiklist 2 tuleneb, et vabade ametikohtade täitmisel nimetatakse uus kohtunik ametisse kuueks aastaks. Ent kui hakatakse kohaldama kavandatavat määrust liidu ja tema teenistujate vaheliste kohtuvaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Euroopa Liidu Üldkohtule üleandmise kohta, lõpetab Avaliku Teenistuse Kohus tegevuse ning käesoleva otsusega ametisse nimetatud kolme kohtuniku ametiaeg lõpeb iseenesest kuupäeval, mis eelneb kõnealuse määruse kohaldamise alguskuupäevale.“
- 12 J. Sant'Anna ja A. Kornezov andsid ametivande 13. aprillil 2016.
- 13 Avaliku Teenistuse Kohus määras 14. aprilli 2016. aasta otsusega (ELT 2016, C 146, lk 11) kohtunikud K. Bradley, J. Sant'Anna ja A. Kornezovi Avaliku Teenistuse Kohtu teise kotta ajavahemikuks 14. aprillist 2016 kuni 31. augustini 2016.

- 14 19. aprilli 2016. aasta kirjaga andis Avaliku Teenistuse Kohus pooltele teada, et kuna koja koosseisus olnud kaks kohtunikku, kes olid osalenud 8. oktoobril 2015 peetud kohtuistungil (vt eespool punkt 9), ehk kohtunikud H. Kreppel ja M. I. Rofes i Pujol, lahkuvad ametist, siis on ta vastavalt oma kodukorra artikli 27 lõike 3 teisele lausele otsustanud menetluse suulise osa uuendada, määrates suuliste seisukohtade ärakuulamiseks korraldatava uue kohtuistungiku kuupäevaks 12. mai 2016.
- 15 Avaliku Teenistuse Kohtu kantselei andis 29. aprilli 2016. aasta kirjas pooltele uuest kohtukoosseisust teada.
- 16 12. mail 2016 pidas Avaliku Teenistuse Kohtu teine koda koosseisus kohtunikud K. Bradley, J. Sant'Anna ja A. Kornezov teise kohtuistungiku suuliste seisukohtade ärakuulamiseks.
- 17 Apellant palus esimeses kohtuastmes Avaliku Teenistuse Kohtul:
- tühistada vaidlusalune hindamisaruanne;
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 18 Nõukogu palus esimeses kohtuastmes Avaliku Teenistuse Kohtul:
- jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 19 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Avaliku Teenistuse Kohus esimeses kohtuastmes esitatud hagi rahuldamata ja apellandi kohtukulud tema enda kanda ning mõistis temalt välja nõukogu kohtukulud. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53–98 analüüsis kohus esimeses kohtuastmes esitatud esimest väidet, mis puudutas ilmseid hindamisvigu ja põhjendamiskohustuse rikkumist, ja lükkas selle väite tagasi. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 99–121 analüüsis kohus esimeses kohtuastmes esitatud teist väidet, mis puudutas hoolitsemiskohustuse rikkumist, ja lükkas selle väite tagasi.

Menetlus Üldkohtus ja poolte nõuded

- 20 Apellant esitas 7. septembril 2016 Üldkohtu kantseleile käesoleva apellatsioonkaebuse.
- 21 Nõukogu esitas kostja vastuse 21. detsembril 2016.
- 22 Apellant taotles 20. jaanuaril 2017 luba repliigi esitamiseks ja apellatsioonikoja president rahuldab selle taotluse. Hageja esitas 27. märtsil 2017 repliigi. Nõukogu esitas 10. mail 2017 vasturepliigi.
- 23 Üldkohus otsustas 15. novembril 2017 kodukorra artikli 28 alusel ja apellatsioonikoja ettepanekul anda kohtuasja lahendamiseks laiendatud koosseisule.
- 24 Kodukorra artiklis 89 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames palus Üldkohus nõukogul esitada vaidlusalune kandidaatide nimekiri. Nõukogu täitis selle nõude selleks antud tähtaja jooksul.
- 25 Ettekandja-kohtuniku ettepaneku põhjal ja arvestades, et pooled ei esitanud taotlust olla kohtuistungil suuliselt ära kuulatud, otsustas Üldkohus (apellatsioonikoda) kodukorra artikli 207 lõike 2 alusel lahendada kohtuasja ilma menetluse suulise osata, leides et tal on kohtuasja toimikus olevate dokumentide põhjal piisavalt teavet.

- 26 Apellant palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - sellest tulenevalt rahuldada tema poolt esimeses kohtuastmes esitatud nõuded:
 - tühistada vaidlusalune hindamisaruanne;
 - mõista kohtukulud välja nõukogult;
 - mõista mõlema kohtuastme kohtukulud välja nõukogult.
- 27 Nõukogu palub Üldkohtul:
- jätta apellatsioonkaebus põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja apellandilt.

Õiguslik käsitlus

Apellatsioonkaebus

- 28 Apellant esitab apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet. Esimese väite kohaselt ei olnud kohtukoosseis moodustatud nõuetekohaselt. Teine väide puudutab Avaliku Teenistuse Kohtu kaalutlusi, mille põhjal see kohus lükkas tagasi esimeses kohtuastmes esitatud esimese väite, mille kohaselt on esiteks tehtud ilmseid hindamisvigu ja teiseks rikutud põhjendamiskohustust. Kolmas väide puudutab Avaliku Teenistuse Kohtu kaalutlusi, mille põhjal see kohus lükkas tagasi esimeses kohtuastmes esitatud teise väite, mille kohaselt on rikutud hoolitsemiskohustust.
- 29 Esimese väite raames toob apellant esile, et vaidlustatud kohtuotsuse teinud kohtukoosseis ei olnud moodustatud nõuetekohaselt. Nõukogu ei oleks tohtinud valida kohtunik M.I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale kohtunikku vaidlusalusest kandidaatide nimekirjast, mille valikukomitee oli koostanud pärast 3. detsembril 2013 avaldatud avalikku kandideerimiskutset. See avalik kandideerimiskutse puudutas ainult ametikohti, mille täitsid kohtunikud S. Raepenbusch ja H. Kreppel, kelle ametiaeg lõppes 30. septembril 2014, mitte aga kohtunik M.I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohta, kuna tema oli ametisse nimetatud ametiajaks, mis kestis 1. septembrist 2009 kuni 31. augustini 2015. See nimekiri ei olnud üldine reservnimekiri. Nõukogu oleks pidanud järgima avaliku kandideerimiskutsega loodud õiguslikku raamistikku. Kohtunik, kes nimetati kohtunik M.I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale, nimetati ilma avalikku kandideerimiskutset eelnevalt avaldamata ja seega ei olnud tema ametisse nimetamine seaduslik. Seetõttu jäi kohtunik M. I. Rofes i Pujol ametisse ja vaidlustatud kohtuotsuse teinud kohtukoosseisu moodustamine ei olnud nõuetekohane. Ühtlasi ei olnud täidetud Avaliku Teenistuse Kohtu kodukorra artikli 27 lõike 3 teises lauses ette nähtud tingimused. Apellant rõhutab selles kontekstis veel, et nõukogu ei saanud otsuse 2016/454 vastuvõtmisega muuta Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamise menetlust, mis on ette nähtud Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisas, mis on käesoleva kohtuasja suhtes kohaldatav. Seda menetlust oleks saanud muuta ainult ELTL artikli 281 alusel, milles on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Kohtu osalemine.
- 30 Nõukogu vaidleb nendele argumentidele vastu. Kohtukoosseis moodustati nõuetekohaselt. Otsus 2016/454 ei ole ebaseaduslik. Vastupidi sellele, mida väidab apellant, oli nõukogul õigus kasutada vaidlusalust nimekirja. Ta ei olnud kohustatud avaldama avalikku kandideerimiskutset iga kord, kui Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikoht vabanes. Samamoodi, nagu on kombeks

teistes rahvusvahelistes kohtutes, oli võimalik koostada reservnimekiri kandidaatidest, keda võib ametisse nimetada, kui ametikoht vabaneb. Nõnda oli nõukogul õigus valida Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamiseks kandidaat vaidlusalusest kandidaatide nimekirjast, ilma et ta oleks pidanud eelnevalt avaldama uut avalikku kandideerimiskutset. Niikaua, kui selles nimekirjas oli piisav arv kandidaate, oli tal võimalik valida, kas võtta kandidaat sellest nimekirjast või avaldada uus avalik kandideerimiskutse. Tal oli selles küsimuses kaalutlusruum. See ei ole vastuolus ei nõukogu 2. novembri 2004. aasta otsusega 2004/752/EÜ, Euratom, millega asutati Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus (ELT 2004, L 333, lk 7), ega tema varasema praktikaga. Vastupidi sellele, mida väidab apellant, ei eiranud ega muutunud nõukogu Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa, mis on käesolevas kohtuasjas kohaldatav.

- 31 Esimeses väites leiab apellant sisuliselt, et vaidlustatud kohtuotsuse tegi kohtukoosseis, kes ei olnud moodustatud nõuetekohaselt, sest üks selles koosseisus olnud kohtunik oli ametisse nimetatud mittenõuetekohaselt toimunud menetluses. Ta väidab selles küsimuses, et kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale nimetatud kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei olnud nõuetekohane.
- 32 Neid argumente arvestades tuleb esimeses järjekorras kindlaks teha, kas kohtunik, kelle ametisse nimetamise menetlust apellandi argumentid puudutavad (edaspidi „kõnealune kohtunik“), kuulus kotta, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse ja teises järjekorras, kas selle kohtuniku ametisse nimetamise menetlus oli nõuetele mittevastav, ning kolmandas järjekorras - vajaduse korral -, milline on selle nõuetele mittevastavuse mõju selle koja koosseisule.
- 33 Esimeses järjekorras tuleb kindlaks teha, kas kõnealune kohtunik kuulus sellesse Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisu, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse.
- 34 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et vaidlustatud kohtuotsuse tegemise ajal kuulusid Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu kohtunikud K. Bradley, J. Sant’Anna ja A. Kornezov (vt eespool punktid 13 ja 16).
- 35 Teiseks tuleb märkida, et kohtunik K. Bradley’t ei nimetatud Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikuks otsusega 2016/454 ja seega tema ei ole kõnealune kohtunik. Kohtunikud J. Sant’Anna ja A. Kornezov seevastu nimetati Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks selle otsusega.
- 36 Kolmandaks tuleb esiteks meelde tuletada, et kolm kandidaati, kes nimetati Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks otsusega 2016/454, on S. Van Raepenbusch, J. Sant’Anna ja A. Kornezov. Nähtuvalt otsuse 2016/454 resolutsioonist ja põhjendusest 5 oli S. Van Raepenbusch esimene kandidaat, kelle nõukogu ametisse nimetas, ja ta kinnitati uueks ametiajaks ametisse alates tema eelmise ametiaja lõppemisele järgnenud päevast ehk alates 1. oktoobrist 2014. Niisiis ei nimetatud S. Van Raepenbuschi ametikohale, mis oli varem täidetud kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt, ja seega tema ei ole kõnealune kohtunik.
- 37 Neljandaks tuleb märkida, et kaks ülejäänud kandidaati, kes nimetati Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks otsusega 2016/454, on J. Sant’Anna ja A. Kornezov ja seega on üks neist kahest kohtunikust kõnealune kohtunik. Need kaks kohtuniku kuulusid aga mõlemad sellesse Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse.
- 38 Seetõttu tuleb teha järeldus, et kõnealune kohtunik kuulus sellesse Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu, kes tegi vaidlustatud kohtuotsuse.
- 39 Teises järjekorras tuleb analüüsida apellandi argumente, millega ta soovib näidata, et kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei olnud nõuetekohane.

- 40 Selles küsimuses tuleb meelde tuletada, et ELTL artikli 257 neljanda lõigu kohaselt valitakse erikohtute liikmed isikute hulgast, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ning kes on kohtunikuametisse määramiseks pädevad. Ametisse nimetab nad nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt.
- 41 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 2 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt nimetati kohtunikud Avaliku Teenistuse Kohtu vabadele ametikohtadele kuueks aastaks.
- 42 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 1 esimese lause kohaselt nimetas kohtunikud kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 257 neljanda lõiguga ametisse nõukogu, olles konsulteerinud valikukomiteega. Kõnealuse lisa artikli 3 lõike 1 teise lause kohaselt pidi nõukogu kohtunikke ametisse nimetades tagama, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme.
- 43 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 2 esimesest lausest tuleneb, et liidu iga kodanik, kes vastab ELTL artikli 257 neljanda lõigu tingimustele, võis avaldada soovi kandideerimiseks. Kõnealuse lisa artikli 3 lõike 2 teise lause kohaselt määras nõukogu Euroopa Liidu Kohtu presidendi soovitusel kindlaks sooviavalduste esitamise ja läbivaatamise tingimused ja korra.
- 44 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 4 esimese lause kohaselt esitas valikukomitee oma arvamuse kandidaatide sobivuse kohta Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametikohale, lisades oma arvamusele nimekirja kandidaatidest, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus. Vastavalt kõnealuse lisa artikli 3 lõike 4 kolmandale lausele pidi sellises nimekirjas olema vähemalt kaks korda nii palju kandidaate, kui nõukogu peab nimetama kohtunikke.
- 45 Eespool nimetatud sätetest lähtudes tuleb analüüsida apellandi argumenti, mille kohaselt kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei olnud nõuetekohane, sest nõukogu valis selle kohtuniku kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale vaidlusalusest kandidaatide nimekirjast, samas kui seda nimekirja ei olnud koostatud selleks, et nimetada kohtunik just sellele ametikohale.
- 46 Selle kohta tuleb esiteks meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kuigi institutsioonil on kandidaadi ametisse nimetamisel lai kaalutusõigus, peab selle laia kaalutusõiguse teostamisel siiski maksimaalselt järgima kõiki asjakohaseid norme, st mitte ainult vaba ametikoha teadet, vaid ka võimalikke menetlusnorme, mis sellele ametiasutusele kaalutusõiguse teostamiseks on kehtestatud. Seega moodustavad vaba ametikoha teade ja ametisse nimetamise menetlusele kohaldatavad normid osa õiguslikust raamistikust, millest institutsioon peab oma laia kaalutusõiguse teostamisel rangelt kinni pidama (vt selle kohta kohtuotsused, 4.7.2006, Tzirani vs. komisjon, T-88/04, EU:T:2006:186, punkt 78, ja 11.7.2007, Konidaris vs. komisjon, T-93/03, EU:T:2007:209, punkt 121).
- 47 See põhimõte oli kohaldatav ka Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamisel, kui nõukogu nimetas kohtuniku ametisse, olles ta välja valinud nimekirjast, mis oli koostatud pärast avaliku kandideerimiskutse avaldamist.
- 48 Seetõttu pidi nõukogu lisaks eespool punktides 40–44 mainitud sätetega loodud õiguslikule raamistikule järgima ka õiguslikku raamistikku, mis tuleneb 3. detsembri 2013. aasta avalikust kandideerimiskutsest (vt eespool punkt 4).
- 49 Mainitud avalikust kandideerimiskutsest ilmneb aga, et see avaldati kahe kohtuniku nimetamiseks kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohtadele, mitte aga kolmanda kohtuniku nimetamiseks kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale.

- 50 Nimekirja, mis koostati pärast 3. detsembri 2013. aasta avalikku kandideerimiskutset, võis seega kasutada ainult kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud vabade ametikohtade täitmiseks.
- 51 Sellest järeldub, et nõukogu, kes kasutas seda nimekirja kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud kolmanda vaba ametikoha täitmiseks, eiras 3. detsembri 2013. aasta avalikust kandideerimiskutsest tulenevat õiguslikku raamistikku. Tuleb nimelt meelde tuletada, et vastavalt otsuse 2016/454 resolutsioonile ja põhjendusele 5 nimetas nõukogu Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunikeks esiteks S. Van Raepenbuschi, teiseks J. Sant'Anna ja kolmandaks A. Kornezovi. Nõukogul oli aga õigus valida sellest nimekirjast kaks esimest kohtunikku, kuid ta ei võinud valida kolmandat kohtunikku.
- 52 Teiseks tuleb tõdeda, et see, et kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud vaba ametikoha täitmiseks kasutati vaidlusalust kandidaatide nimekirja, mille valikukomisjon koostas kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohtade täitmiseks kuueks aastaks alates 1. oktoobrist 2014, ei olnud kooskõlas Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamise menetlusega, mida on käsitletud eespool punktides 40–44.
- 53 Siinkohal tuleb ühest küljest meelde tuletada, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja I lisa artikli 3 lõike 4 kolmanda lause kohaselt pidi kandidaatide nimekirjas olema vähemalt kaks korda nii palju kandidaate, kui nõukogu peab nimetama kohtunikke. Sellest järeldub, et selle nimekirja koostamiseks avaldatud avalikus kandideerimiskutses pidid vabad ametikohad olema välja toodud. 3. detsembri 2013. aasta avalikus kandideerimiskutses olid aga nimetatud ainult kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud vabad ametikohad, kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohta selles ei mainitud.
- 54 Teisest küljest tuleb meelde tuletada, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 2 esimesest lausest tuleneb, et liidu iga kodanik, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust ja kes on kohtunikuametisse määramiseks pädev, võib avaldada soovi kandideerimiseks. Lisaks tuleb meelde tuletada, et kõnealuse lisa artikli 3 lõike 4 teise lause kohaselt peavad valikomitee koostatud nimekirjas olema välja toodud kandidaadid, kellel on kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus. Sellest järeldub, et üks nende sätetega taotletavatest eesmärkidest oli võimaldada kandideerida kõigil nõuetele vastavatel kandidaatidel, et tagada, et valikukomitee koostatavasse nimekirja kantavatel kandidaatidel oleks kõige sobivam kõrgetasemeline kogemus.
- 55 Lähenemisviisi, mille puhul ei ole täielikult tagatud selle eesmärgi täitmine, ei saa seega pidada Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamise menetlust reguleerivate eeskirjadega kooskõlas olevaks.
- 56 Ei ole aga välistatud, et selle tagajärjel, et kasutati vaidlusalust kandidaatide nimekirja, mille valikukomisjon koostas kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohtade täitmiseks, jäi mõni potentsiaalne kandidaat kõrvale, see tähendab kandidaadid, kes ei vastanud nende ametikohtade täitmiseks avaldatud avalikule kandideerimiskutsele, kuid oleksid ehk kandideerinud kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale. Niisuguste võimalike kandidaatide kohta tuleb ühest küljest märkida, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 2 teises lauses on ette nähtud, et nõukogu peab kohtunike ametisse nimetamisel tagama, et Avaliku Teenistuse Kohtu koosseisus oleksid tasakaalustatult esindatud liikmesriikide kodanikud geograafiliselt võimalikult laialt alalt, esindades eri riikide õigussüsteeme. Arvestades kriteeriume, mida nõukogu peab valiku tegemisel silmas pidama, ei ole välistatud, et geograafilise tasakaalu tõttu otsustasid teatavate liikmesriikide juristid, näiteks Hispaania kodanikud, mitte vastata avalikule kandideerimiskutsele, mille eesmärk oli täita kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohad, sest Avaliku Teenistuse Kohtus oli juba üks hispaanlasest liige, M. I. Rofes i Pujol. Teisest küljest ei saa välistada, et potentsiaalsetel

kandidaatidel, kes kvalifitseerunuks ja kellel oleks olnud asjakohane kogemus, oli arvestatavaid põhjusi, miks nad jätsid kandideerimata 1. oktoobril 2014 alanud ametiajaks, kuid kes oleksid soovinud kandideerida 1. septembrist 2015 alanud ametiajaks.

- 57 Viimaseks tuleb märkida, et ajal, mil avaldati 3. detsembri 2013. aasta avalik kandideerimiskutse kohtunike S. Van Raepenbuschi ja H. Kreppeli poolt täidetud olnud ametikohtade täitmiseks, ei saanud isikud, kes oleksid võinud soovida kandideerida kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale, ette näha, et valikukomitee poolt koostatud nimekirja kasutatakse hiljem M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud vaba ametikoha täitmiseks.
- 58 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb teha järeldus, et kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei olnud nõuetekohane mitte ainult sellepärast, et nõukogu ei järginud 3. detsembri 2013. aasta avalikust kandideerimiskutsest tulenevat õiguslikku raamistikku, vaid ka sellepärast, et nõukogu lähenemisviis ei olnud kooskõlas Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamist reguleerivate eeskirjadega, mida on mainitud eespool punktides 40–44.
- 59 Ükski nõukogu esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 60 Esiteks tuleb tagasi lükata nõukogu argument, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käesolevas kohtuasjas kohaldatava I lisa artikli 3 lõike 4 kolmandas lauses ette nähtud tingimus, mille kohaselt peab nimekirjas olema vähemalt kaks korda nii palju kandidaate, kui nõukogu peab nimetama kohtunikke, oli käesoleval juhul täidetud, sest asjaomases nimekirjas olid kuue kandidaadi nimed. Selle kohta piisab, kui tõdeda, et tegemist ei olnud ainsa tingimusega, mis peab Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamise menetluses täidetud olema.
- 61 Teiseks, nõukogu väite puhul, et tal oli lai kaalutusõigus, piisab, kui meenutada, et see kaalutusõigus ei lubanud tal väljuda õiguslikest raamidest, mis tulenesid 3. detsembri 2013. aasta avalikust kandideerimiskutsest, ega eirata sätteid, mis reguleerivad Avaliku Teenistuse Kohtu kohtuniku ametisse nimetamise menetlust ja mida on mainitud eespool punktides 40–44.
- 62 Kolmandaks tuleb tagasi lükata nõukogu argument, et ta ei olnud seotud oma varasema praktikaga. Selle kohta piisab, kui tõdeda, et eespool punktides 33–58 esitatud kaalutlused ei tugine nõukogu poolt kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamisel kasutatud lähenemisviisi ja nõukogu varasema praktika võrdlusel, vaid tõdemusel, et see lähenemisviis ei olnud kooskõlas kohaldatava õigusliku raamistikuga.
- 63 Neljandaks, nõukogu esitab argumendid, mille eesmärk on näidata, et asjakohaste sätete alusel oli tal õigus koostada reservnimekiri, mida saab kasutada Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike vabade ametikohtade täitmiseks. Selle kohta piisab, kui märkida, et käesolevas kontekstis ei ole asjakohane küsimus mitte see, kas nõukogul oli õigus koostada niisugune reservnimekiri, vaid pigem see, kas tal oli õigus täita kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud vaba ametikoht, nimetades sellele kohale kandidaadi nimekirjast, mida ei olnud koostatud sellel eesmärgil. Seetõttu tuleb ka see argument tagasi lükata, ilma et oleks tarvis vastata küsimusele, kas nõukogul oli õigus selline reservnimekiri koostada.
- 64 Seega tuleb järeldada, et kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamise menetlus ei olnud nõuetekohane ega saa välistada, et kui oleks avaldatud avalik kandideerimiskutse kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud vaba ametikoha täitmiseks, oleks kandideerinud ka kandidaadid, kes ei vastanud 3. detsembri 2013. aasta avalikule kandideerimiskutsele, ja et sel juhul oleks valikukomitee võinud teha testsuguse valiku. Neil asjaoludel ei saa välistada, et tuvastatud rikkumised võisid avaldada mõju kõnealuse kohtuniku nimetamisele kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale.

- 65 Kolmandas järjekorras tuleb seega analüüsida, kas tuvastatud rikkumised kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamisel võivad seada kahtluse alla vaidlustatud kohtuotsuse teinud Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu nõuetekohasuse.
- 66 Selles kontekstis tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohtu kohtupraktikast tuleneb, et kui esitatakse väide, et esimeses kohtuastmes lahendi teinud kohtu koosseis ei olnud nõuetekohane, ning see väide ei ole esmapilgul ilmselgelt tõsiselt võetamatu, peab apellatsioonikohus kontrollima kõnealuse kohtukoosseisu nõuetekohasust. Väide, et kohtukoosseis ei olnud nõuetekohane, on nimelt avalikul huvil põhinev väide, mida kohus peab analüüsima omal algatusel, ja seda ka juhul, kui esimeses kohtuastmes seda väidet ei esitatud (vt selle kohta 1. juuli 2008. aasta kohtuotsus, *Chronopost ja La Poste vs. UFX* jt, C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punktid 44–50).
- 67 Nagu tuleneb Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu esimesest lausest, on üks kohtukoosseisu puudutavatest nõuetest, et kohtud peavad olema sõltumatud, erapooletud ja moodustatud seaduse alusel.
- 68 See nõue, mida tuleb tõlgendada nii, et kohtute koosseis ja nende pädevus peavad olema eelnevalt seadusega kindlaks määratud, tuleneb seaduse alusel moodustatud kohtu põhimõttest, mille eesmärk on tagada kohtuvõimu sõltumatus täitevvõimust (vt selle kohta 13. detsembri 2012. aasta kohtuotsus, *Strack vs. komisjon*, T-199/11 P, EU:T:2012:691, punkt 22).
- 69 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et põhiõiguste harta artikli 52 lõike 3 esimese lause kohaselt on hartas sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduse kaitse konventsiooniga (edaspidi „EIÕK“) tagatud õigustele, samad, mis neile nimetatud konventsiooniga ette on nähtud.
- 70 Tuleb ka meenutada, et vastavalt ELL artikli 6 lõike 1 kolmandale lõigule ja põhiõiguste harta artikli 52 lõikele 7 tuleb hartas sätestatud õiguste tõlgendamisel liidu kohtutes asjakohaselt arvesse võtta harta tõlgendamise juhendina koostatud selgitusi (ELT 2007, C 303, lk 17). Põhiõiguste harta artikli 47 tõlgendamise kohta on nendes selgitustes märgitud:
- „Liidu õiguses ei piirdu õigus asja õiglasele kohtulikule arutamisele vaidlustega tsiviilõiguste ja -kohustuste üle. See on üks tagajärg, mis tuleneb asjaolust, et liit on õigusriigi põhimõttel põhinev ühendus, nagu väidab Euroopa Kohus kohtuasjas 294/83: „*Les Verts*“ vs. Euroopa Parlament (23. aprilli 1986. aasta otsus, EKL 1986, lk I-1339). Kõigis teistes aspektides, välja arvatud reguleerimisala, kohaldatakse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga pakutavaid tagatise sarnaselt ka liidu suhtes.“
- 71 Sellest järeldub, et põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu esimese lause tõlgendamisel tuleb arvesse võtta EIÕK artikli 6 lõike 1 esimeses lauses ette nähtud tagatist, mis näeb ette ka seaduse alusel moodustatud kohtu põhimõtte.
- 72 Euroopa Inimõiguste Kohtu (edaspidi „EIK“) kohtupraktika kohaselt peegeldab EIÕK artikli 6 lõike 1 esimeses lauses sätestatud, seaduse alusel moodustatud kohtu põhimõtte õigusriigi põhimõtet, millest tuleneb, et kohus peab olema loodud vastavalt seadusandja tahtele (vt selle kohta EIK 27. oktoobri 2009. aasta otsus, *Pandjickidzé jt vs. Gruusia*, CE:ECHR:2009:1027JUD003032302, punkt 103, ja 20. oktoobri 2009. aasta otsus, *Gorguiladzé vs. Gruusia*, CE:ECHR:2009:1020JUD000431304, punkt 67).
- 73 EIK leiab seega, et kohus peab olema moodustatud kohtute asutamist ja pädevust reguleerivate õigusaktide ja muude riigisisese õiguse sätete alusel, mille järgimata jätmine muudab ühe või mitme kohtuniku osalemise asja läbivaatamisel nõuetele mittevastavaks. Silmas on peetud eelkõige sätteid, mis reguleerivad kohtunike mandaati, ametikitsendusi ja taandamist (vt selle kohta EIK 27. oktoobri

2009. aasta otsus, *Pandjigidzé jt vs. Gruusia*, CE:ECHR:2009:1027JUD003032302, punkt 104, ja 20. oktoobri 2009. aasta otsus, *Gorguiladzé vs. Gruusia*, CE:ECHR:2009:1020JUD000431304, punkt 68).

- 74 Vastavalt EIK praktikale nõuab seaduse alusel moodustatud kohtu põhimõte, et järgitud oleks kohtunike ametisse nimetamise menetlust reguleerivaid sätteid (vt selle kohta EIK 9. juuli 2009. aasta otsus, *Ilatovskiy vs. Venemaa*, CE:ECHR:2009:0709JUD 000694504, punktid 40 ja 41).
- 75 On nimelt oluline, et lisaks sellele, et kohtunikud on sõltumatud ja erapooletud, jätaks nende ametisse nimetamise menetlus ka sellise mulje. See on põhjus, miks kohtuniku ametisse nimetamise eeskirjadest tuleb rangelt kinni pidada. Vastasel juhul tekib oht õõnestada õigussubjektide ja avalikkuse usaldust kohtute sõltumatuse ja erapooletuse vastu (vt selle kohta EFTA kohtu 14. veebruari 2017. aasta otsus, *Pascal Nobile vs. DAS Rechtsschutz-Versicherungs*, E-21/16, punkt 16).
- 76 Neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida, kas rikkumised kõnealuse kohtuniku ametisse nimetamisel võisid avaldada mõju vaidlustatud kohtuotsuse teinud Avaliku Teenistuse Kohtu teise koja koosseisu nõuetekohasusele.
- 77 Selle kohta tuleb tõdeda, et otsuse 2016/454 põhjendustest 1–6 (mis on esitatud eespool punktis 11) ilmneb, et nõukogu oli täiesti teadlik asjaolust, et vaidlusalust kandidaatide nimekirja ei olnud koostatud selleks, et nimetada kohtunik M. I. Rofes i Pujoli poolt täidetud olnud ametikohale. Sellele vaatamata otsustas nõukogu seda sel otstarbel kasutada. Juba ametisse nimetamise aktist ilmneb, et nõukogu väljus tahtlikult õiguslikest raamidest, mis tulenevad 3. detsembri 2013. aasta avalikust kandideerimiskutsesest ja Avaliku Teenistuse Kohtu kohtunike ametisse nimetamist reguleerivatest eeskirjadest.
- 78 Neil asjaoludel ja arvestades seda, kui vajalik on kohtunike ametisse nimetamist reguleerivate eeskirjade järgimine õigussubjektide ja avalikkuse usalduse jaoks kohtute sõltumatuse ja erapooletuse vastu, ei saa kõnealust kohtunikku pidada seaduse alusel moodustatud kohtu liikmeks põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu esimese lause tähenduses.
- 79 Seetõttu tuleb nõustuda esimese väitega, et vaidlustatud kohtuotsuse teinud Avaliku Teenistuse Kohtu teine koda ei olnud moodustatud nõuetekohaselt.
- 80 Neid kaalutlusi arvestades tuleb vaidlustatud kohtuotsus tervikuna tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida teist ja kolmandat väidet.

Esimeses kohtuastmes esitatud hagi

- 81 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta määruse (EL, Euratom) 2016/1192 Euroopa Liidu ja tema teenistujate vaheliste vaidluste esimeses kohtuastmes lahendamise pädevuse Üldkohtule üleandmise kohta (ELT 2016, L 200, lk 137) artiklis 4 on sätestatud, et kui Üldkohus tühistab Avaliku Teenistuse Kohtu otsuse, ent leiab, et kohtuasja menetlusstaadium ei võimalda otsust teha, suunab ta kohtuasja kojale, mis ei lahendanud apellatsioonkaebust.
- 82 Käesoleval juhul ei võimalda hagi esimese kohtuastme menetlusstaadium otsust teha. Ühest küljest ei saa Üldkohus nimelt tugineda faktilistele asjaoludele, mille on tuvastanud Avaliku Teenistuse Kohtu koosseis, mis ei olnud moodustatud nõuetele vastavalt, ja teisest küljest ei ole tema ülesanne apellatsioonimenetluses ise fakte hinnata.
- 83 Seetõttu tuleb kohtuasi suunata kojale, mis ei lahendanud käesolevat apellatsioonkaebust, et Üldkohus lahendaks esimese kohtuastmena hagi, mille apellant esitas Avaliku Teenistuse Kohtule.

Kohtukulud

- 84 Kuna kohtuasi suunatakse Üldkohtu teisele kojale, tuleb otsus käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude kohta teha hiljem.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (apellatsioonikoda)

otsustab:

- 1. Tühistada Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu (teine koda) 28. juuni 2016. aasta kohtuotsus FV vs. nõukogu (F-40/15).**
- 2. Suunata kohtuasi Üldkohtu kojale, mis ei lahendanud käesolevat apellatsioonkaebust.**
- 3. Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.**

Jaeger

Prek

Gratsias

Papasavvas

Dittrich

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 23. jaanuaril 2018 Luxembourgis.

Allkirjad